

DIRECCIO Y REDACCIO.

CARRER DE LA PRINCESA,

número 1, pis 2

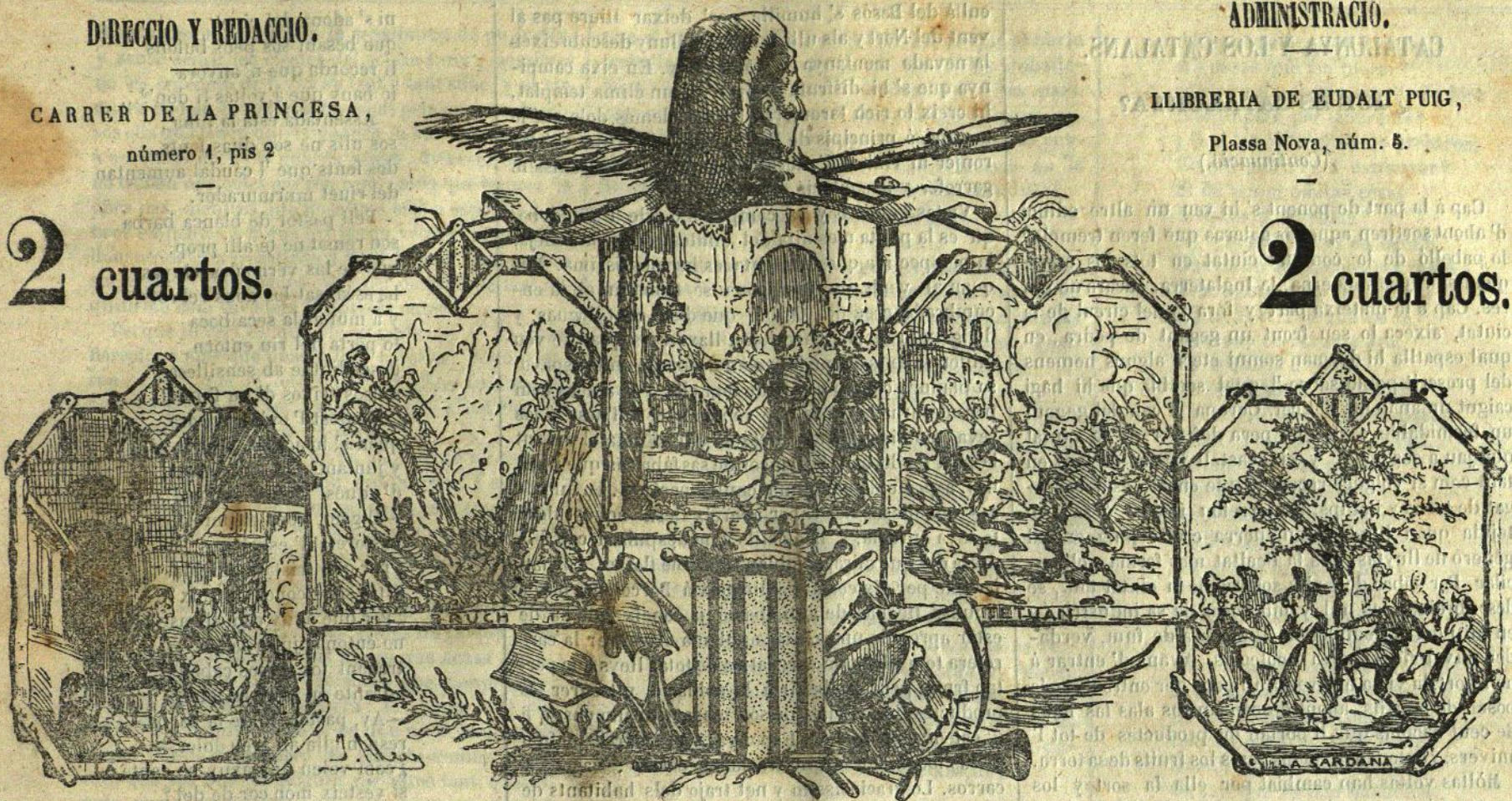
ADMINISTRACIO.

LLIBRERIA DE EUDALT PUIG,

Plassa Nova, núm. 5.

2 cuartos.

2 cuartos.

ANUNCIOS
A PREUS
EQUITATIVUS.

LA BARRETINA.

LITERATURA,
CIENCIAS
Y ARTS.

SEMMANARI POPULAR.

SUMARI

DE LAS MATERIAS QUE CONTÉ AQUEST NÚMERO.

Rectificació espontànea, per A. Serra.—Oda de anacreont, per J. S.—Acudit, per S. S.—Catalunya y los catalans, (Continuació), per Joan Cortada.—Lo plor de la pastora, per J. R. Vidales.—Corpus, per Antonet Serra.—Rum, Rum, per F. Vá formal, per Emilio Coca y Collado.—Article fantàstich, per Vallfogona.—Teatres, per Z. de V.—Solució a la Xarada del número passat.—Xarada, per un Obrero.—Geroglyph.

RECTIFICACIÓ ESPONTANEA.

Ab sentiment hem llegit una atenta carta que un obrer ha tingut la amabilitat de remetrens'. Y en tant l'hen llegida ab sentiment, per quant ens dona á coneixer que lo que la firma no 'ns ha comprés en l'article «De Barcelona á Sant Mus» que publicarem en lo número de dissapte passat. No volem que 'l poble renuncií á dos dias de plaher, de cap de las maneres. Lo que si desitjem, es que no malgasti 'ls seus diners quan de segur que no 'hi sobran, lo quesidesitjem, es que avans de malgastarsels ne fassin caritat, lo que si desitjem es que s'atemperin á las circunstancias que 'ls rodejan. No som, ni hem sigut may enemichs del poble : al contrari, som sos lleal y decidits defensors, per més que no siam sos aduladors com no som aduladors de ningú. Que som sos defensors, ho tenim acreditat, y ho probem ara desde 'l moment que publiquem un semmanari popular, que no té mes fi ni altre objecte com no sia lo d'instruir deleítant.

Lo senyor defensor dels fills del treball á qui contestem, ni 'ns ha compres ni 'ns coneix personalment : del contrari de segur que no 'ns parlaria de guants, ni de banquetes, ni de cotxes, ni de butacas á ne 'ls teatros.

Y cas de que tot aixó que diu fos veritat, no probaria res en contra de lo que nosaltres censuravam en l'article que 'ns cap la honra de defensar. Respecte á lo de empenyarse fins la camisa que porta, debem dir que sentiriam que s'pregués en sentit literal y que s'hi vegés una intenció que reyalment no hi ha : alló no es mes que una figura retórica, feta á propòsit pera ponderar la impossibilitat que hi ha de que alguns deixin de ser expedicionaris un sol any.

Si alguna altra cosa hi ha que s'pugui considerar com ofensiva, desde ara diem que no s'hi consideri, puig nostra intenció no ha sigut altra que dir als que 's divertían : «¿com no os recordeu de qui té fam, vosaltres que aneu á divertirvos?»

A. SERRA.

ODA DE ANACREONT.

Per entre uns frescos rosers
Hont Cupido s'atansa,
Una diligenta abella
Se n'estava voltejant.
Y ab son agulló terrible
En la ma li va picar.
Lo ceguet Dèu de l'amor
Tot espantat se quedá
Y ne fugí envers sa mare
Molt mes que corrent, volant.
Aixis diu mentras las llagrimas

Van cayentli cara avall:

«Mare meva, que jo 'm moro,
Serp ab alas me ha picat,
D'eixas que 'n diuhen abellas
Los treballadors del camp.»

Tranquila y ab calma Venus

La hermosa, li contestá :

«Si una picada de abella
Tant gran dolor te ha causat,
¿Al ferir lo cor dels homens
Quin dolor no causarán
Las tuas llaugeras fletxas
Que guardas en ton buyrach?»

J. S.

(Traduhida del grech.)

ACUDIT.

Falta un ull á una minyona,
Y n'es borni son promés,
Sent tan guapos pel demés,
Que fan honra á Barcelona:
Trobarian molts ben fet
Qu'ell donés son ull á n'ella,
Y ella fora Venus Bella,
Y ell lo cego Cupidet.

S. S.

CATALUNYA Y LOS CATALANS.

¿QUÉ ES CATALUNYA?

(Continuació.)

Cap a la part de ponent s'hi veu un altre edifici d'ahont sortiren aquelles galeras que feren tremolar lo pabelló de la comital ciutat en tots los mars, quan sa reyna moderna, la Inglaterra, encara no era res. Cap a la mateixa part y fora ja del cercle de la ciutat, aixeca lo seu front un gegant de pedra, en qual espallia hi dorman somni etern alguns homens del proscrit poble sobre 'l qual sembla que hi hagi caigut un anatema del cel. Corona 'l cap del gegant un formidable castell fet pera defensa de la ciutat que jau a sos peus, y eix castell brama de tant en tant com si volgués recordar que encara está carregat de trons y llamps. Un jorn fou traydor a sa protejida quan lluytava en guerra civil, puig en tal género de lluytas, fins la llealltat mes ferma sol vacilar. Per sobre dels alts sostres de la ciutat tota, se descubreixen las mil y mil bocas de sa industria, y en mitj del dia omplen la atmósfera de fum, verdader nuvol de la seva apoteosis. Avans d'entrar a ne'l port, la vista atravessa ab pena per entre l'espés bosc de mastils, ahont descansan sas alas las naus de cent nacions que li portan los productes de tot l'univers, y extenen per totas parts los fruits de sa terra.

Moltas voltas han cambiat per ella la sort y los temps, més sempre ha sigut la ciutat de l'industria, de la navegació y del comerç. La nació a que perteneix ha sigut víctima de infortunis que no tenen compte, mil pobles opulents caigueren en la miseria, altres están avuy deserts, las guerras han acabat ab altres cent, y Barcelona, a la qual alcansaren los mals temps de tots, en mitj d'ells y després d'ells sempre ha sigut gran, porque lo principi de sa vida está en sa mateixa naturalesa y en lo laboriós y emprendedor caracter de sos fills. En mitj de las guerras civils que molt fort l'han cangrenada, un jorn fou jurada sa ruina y caigueren foch y terribla destrucció a sobre d'ella; més Barcelona no decaigué per ço: una bufada de sos fills va apagar eix foch y lo treball de un dia edificá més grandiosos edificis a sobre de sas mateixas ruinas.

En la llengua de terra, qu'és una prolongació de la ciutat en lo mar, s'aixeca lo graciós y modern poble de la Barceloneta. Barcelona s'troba entre 'l Besós y 'l Llobregat, quals aigües conduïdas en canals fertilisan la estensa porció de camps coneguda ab lo nom de Pla de Barcelona. Per la part de Orient s'extent fins a algunas lleguas un país hermós, ahont hi ha molts y blanquíssims pobles rics y mariners, als quals se 'ls dona 'l nom generich de pobles de la Costa. Los seus homens de mar tenen fama fins en la mateixa Catalunya, y los innumerables barcos de eixos pobles, construïts en las mateixas platjas, passejan l'antigua vela llatina y la moderna cuadrada, per las regions de América. Entre la ciutat y Montjuich se veuen las hermosas hortas de San Bertran, testimoni irrefutable dels adelantos de la horticultura. Poca extensió té la tal horta, més es un preciós jardí que enamora a nacionals y estrangers y per 'l qual no hi ha pas hivern ni tampoch estiu, puig en totas las estacions presenta la verdura y la vegetació de la primavera. En la pendent que hi ha entre la ciutat y 'l cercle que la circueix s'ostentan altius un creixent número de pobles y un sens'fi de casas de camp, que si s'tira endavant l' *Ensanche*, se reuniran ab la capital, convertintla en una de las primeras ciutats d'Europa. En sa esparjida població, hi están representadas totas las classes y totas las fortunas; y desde la poch pretenciosa barraca de fusta fins a la magestuosa y rica torra coneguda per 'l *Laberinto*, hi ha una distancia inmensa; més eixa llarga escala va pujant no ja per graus, sino per esgrahons desiguals. Acaba eix espay farsit de pobles y de casas al peu de las montanyas, al peu d'eix anfiteatro que remata per un cantó en lo pich de Sant Pere Martir y per l'altre en lo cercle que mes

enllá del Besós s'humilla per' deixar lliure pas al vent del Nort y als ulls que allí al lluny descubreixen la nevada montanya del Montseny. En eixa campinya que s'hi disfruta sempre de un clima templat, hi creix lo rich taronjer, fruit per demés dols que ja madura a principis de Febrer; al bell costat del taronjer hi viuhen l'olorós llimoner, lo delicadíssim garrofer y la solitaria palmera.

Vistas la ciutat y sa campinya desde 'l Tibidabo, qu'és la punta mes alta del anfiteatro que la rodeja, la perspectiva que presenta es hermoíssima. Mes quan al venir de Tarragona se troba un ab la encumbrada creu del Ordal, que dista cent lleguas, y dirigeix la vista a Barcelona; llavors es quan se veu millor sa felis extensió y com despunta en la espayosa planura com la reyna de tota ella, y s'aixeca com pera deturar las onas que venen a estrellarse a las sevas mateixas plantas. Desde allí se nota al devant la part moderna y la blancor de sas fábricas que li dona l'aspecte de una ciutat contemporánea. Lo fum de sas xamaneyas de vapor apareix desde aquest lloch la seva aureola, y 'ls mastils que despuntan cap a la dreta del que mira, semblan un poble flotant. Lo viatjer que per eix costat se dirigeix a Barcelona, desde algunas lleguas de anticipació ja coneix que ha de estar aprop de una ciutat opulenta al veurer la carretera tota plena de carruatges de totas lleys que portan fruits pera prohibir a la població, y treurer los productes industrials de son magatzem inmens, a fi d'estendrerls per tot Espanya, y al veurer lo fum de las locomotoras que traslladan cotxes, vagons y carros. Lo graciosíssim y net trajo dels habitants de sos rededors, la multitud de pobles que en totas parts s'aixeean, l'activitat de tots quants van y venen, lo agut xiulet de quatre ferro-carrils que transportan cada dia millars de viatjers; tot diu que aixó ha de anar a parar a un gran centre de acció y de opulencia.

(Se continuará.)

JOAN CORTADA.

LO PLOR DE LA PASTORA.

IDILI.

Quan lo sol ab son mantell daurat, vé a cubrir-lo món, y dels arbres de la plana cauhen llágrimas de goix; quan esclatant las poncellas s'obran olorosas flors que custodian en sos calsers finas perlas com tresor; quan las suaus onas del mar, que rodolan poch a poch, van deixant al seu darrera brumera blanca y or fos; una hermosa pastoreta que ab la aurora deix'la son, voltada de blancas cabras, con ella follas d'amor, la pairal casa ne deixa, y saltant pels enderrochs, mentres bala una cabreta y cull l'altra un vert llacsó; vers la marge de un riu et van a eixa hora cada jorn: riu et que la set apaga de las cabras y 'ls moltons, y hont la nina, recatada, quan lo sol es massa fort, dels vestits fentsen despulas, tornantse en Venus de un cop, dins del aigua cristallina n'hi refresca 'l seu bell cos.

Més, ay, ¿per qué avuy la nina, la nina del cabell d'or, no sonriu com altres voltas, ni canta com altres cops,

ni s'adona del riu et que besant sos peus bufons li recorda que n'anyora lo bany que a voltas li don'?... Assentada está la nina; sos ulls ne son duas fonts, dos fonts que 'l caudal aumentan del riu et murmurador.

Vell pastor de blanca barba son remat ne té allí prop, que de las vermadas vinyas ha escapsat los nous rebrots, y a mullar la seca boca lo porta del riu entorn, despedintne ab sensillesa dolsos trinos d'un fluviol.

Tantost l'ovira plorosa, quan s'hi acostava, para 'l só, y juntantse 'ls dos remats, d'aquest modo l'aconsol: —Digam, bona pastoreta, pastoreta d'esbelt cos, ¿per qué trista y afligida estás sens'conort ni goix? ¿Per qué avuy com altres voltas no entonas juliu cansó, trenant tos rossos cabells mirante en la clara font?

—Ay, pastor, lo de la barba, — respon ella ab greu dolor, — ¿com voleu que avuy ne cante si vesteix món cor de dol?

¿Si l'aymant que més estimo, que més estimo en eix món, ab desdenys lo cor me mata y 'm fa fondre' ab sos rigors?

—¿Y per qué, hermosa nineta, d'aquest modo enuig le don'?

—Perquè ell a un'altra pastora li ha jurat un nou amor, olvidant lo que a mi un dia me vá jurar sota un om: porque la que avuy estima no es tant pobreta com jo, que per dot tinch la puresa y no ricas joyas d'or, sent 'l riu lo meu mirall y 'ls meus adornos las flors.

—Plora, donchs, plora, pastora, pastora del cabell d'or, converteix tas cansonetas tas cansonetas en plors, puig la flor com més galana, si no es ruixada, la flor, té l'existencia ben curta, porque s'asseca y s'mor! Plora, plora, pastoreta, pastoreta d'esbelt cos, que quan te morias, lo premi trobarás al altre món, que en ell Déu hi té un palau, un palau que hi van tant sols las animetas que 'n moran, que 'n moran de ver amor.—

Així 'l vell pastor digué a la nineta ab dolor, la que al sentir tals paraulas, presa d'un greu desconsol, las llágrimas li caigueren arrancant abundant plor.

J. R. VIDALES.

CORPUS.

Ja hi som, ja 'ls tenim aquí. Per fi ha arribat la hora de compendrer quan petits ens ha fet l'Etern. Y sino comparintse los homens ab lo gegant de la ciutat, y ab la pubilla ó gegantesa las donas. Mentres semblant parella se passejan qu'és un gust per aquestos carrers de Déu, graves com l'emperador de

Russia, impassibles com la sensibilitat de un anglès, y sense sentir los efectes del sol de Juny; nosaltres no 'ns entenem de feyna ab tant y tant suar, y ni siquera podem passejar llibrement pels carrers. Ditxos ells que tenen qui 'ls guarda la roba mentres que a nosaltres no 'ns la guarda ningú, ditxos ells que no troban obstacles per s'om camí, puig que tothom 'ls obra pas, mentres que nosaltres estem esposats a rébrer empentas y a que 'ns fassin véurer las estrellas donantnos una trepitjada a l'ull de poll. Qui pogués ser gegant! Qui pogués estar per demunt de tant raquitisme com invadeix l'univers enterl...

Perque lo cert es que de gegants no n'hi ha en Barcelona més que duas ó tres parellas. Alguns dirán: y bé, qué té de particular? Per ventura 'ls homens poden créixer, es possible que s'estirin més de lo que la naturalesa 'ls permet?

Ah! si senyors, sí, a mi no m'vinguin ab rahons: vull que 'ls homes s'estirin, que creixin. Y si no poden créixer físicament que procurin estirarse moralment. Los joves que no 's cuidin tant de anar bonichs y que 's recordin de la pátria, de la cosa pública, dels llibres, de la ciencia, de las arts: los vells que sapian que no en va passen los sigles y que no pretenguin alabarnos los temps de Godoy, Torquemada y Calomarde: las mares que sense ser espartanas deixen de ser egoistas y que compreguin la misi6 del home en la terra: los pares que ploirin la falta de instrucció si es que no la han rebuda y que fassin de manera de posarhi remey procurant que sos fills no puguin dir altre tant quan siguin grans: la societat, en fi, que 's corretteixi dels vicis que té, que 's purifiqui, que surti del egoisme en que 's troba, y allavoras los associats creixerem, progresarem y serem gegants sino materialment, moralment al menys.

Corpus Christi: las donas parlan llatí; y tal llatí com parlan, no solsament ara sino tot l'any, perque jo a las donas may las entench. Mirem sino una coqueta que 'ns dirá ab la boca que sí, mentres lo cor estarà dibent que no... Tant de bo que sabessin altres cosas més interessants que 'l parlar llatí...

Qué m'agradaria véurer a la dona lliure de tota classe de supersticions, sense créurer en fantasmas ni en altres tonterias!

Qué bonich fora véurer a la dona no cultivant lo jardí del raquitisme y del retrás, fomentant la escola del saber y del foment! Ah! no 'ns fem il·lusions: respecte a la dona molt hi ha que fer en Espanya y en Europa y en tot lo mon.

Ara que me 'n recordo: a qué venen totas aquestas reflexions?

ANTONET SERRA.

RUM, RUM.

Hem rebut lo sisé plech de las poesias del senyor Balaguer. Acompanya al mateix un preciós retrato del autor, y que fa honor a la fotografia que l'ha produït.

Un altre periodich catalá en campanya: L'Esqurol. Ens apresurém a saludarlo y a desitjarli molta sort y forsa aceptació. Decididament la literatura catalana té vida.

Lo nostre periodich no es un semanari purament de localitat, no 's limita a parlar tant solsament de Barcelona: es y aspira a ser, com a catalá, l'eco de Catalunya, la manifestació sincera y espontánea de las sevas aspiracions. Axis, es que no podem menos de associarnos al general sentiment que deuen haber causat al publich del noble poble de Reus, los quatre suicidis que de pochos dias en aquesta part han ocorregut en aquella ciutat. Y eixas desgracias son tant significativas per quant han tingut efecte en las personas de quatre teixidors. Aixó proba lo mal estat dels teixidors en Reus, y proba també la necessitat y la conveniencia de que sigui atesa la sollicitut

que s'ha presentat a l'autoritat a fi de que s'obrin treballs publichs per medi dels quals los treballadors no s'hagin de morir de fam. Per altra part, ¿no podrien los fabricants de texils fer alguns sacrificis en be de sos germans que tanta miseria passen? Los ho demanem perque som cristians, no 'ls ho exigim perque no som ni volem ser socialistas:

Hacer bien que Dios es Dios.

La corrida de toros del diumenje passat, si fa ó no fa, fou per l'estil de la primera. Moriren cavalls en gran, se baladrajá forsa, y fins hi hagué gran batussa d'ous plens de farina. La plassa estava plena. Decididament la civilisació té satel·lits en Barcelona.

Oh fiestas deliciosas!

El Principado s'ha ocupat de un fet altament escandalós comés per un hermano,—vaya un hermano,—de la casa de Caritat, en la persona d'un de 'ls infelissos que viuen en aqueix establiment. Lo fet suposa violació de las lleys naturals y de las lleys religioses y civils. De las lleys naturals, perque s'ha atropellat a un ser humá, de las lleys religioses, perque no es pegant com s'estima al próxim, y de las lleys civils, perque aquestas no autorisan la violació de las naturals y religioses. Esperém que si lo fet de que 'ns queixem es tant grant com la veu pública assegura, l'autoritat farà saber al Neron de nostres dias, que no en va hi ha lleys en nostra patria y que no en va s'escarneixen eixas lleys.

Corresponent a la atenta invitació que varem rebre, assistirem lo dia de Corpus, al concert matinal que tingué lloch en lo teatro de la Zarzuela. La concurrencia era numerosa y las pessas que formavan part del concert eran escullidas. L'execució ens va satisfer del tot. Donem l'enhorabona al director dels coros, que si mal no recordem, es lo senyor Bartameus.

Las germanas Sras. Marchissio ja han sortit d'eixa capital. Las saludem y desitjem que tornin a fer las delicias del públich filarmónich de Barcelona.

F.

VÁ FORMAL.

Problem' ho per últim cop.

Francament, sembla qu' es hora

Que 'ns posem a meditar

Del modo que están las cosas

De nostre nació, si us plau.

Escampeu vostra mirada

En lo present y passat,

Y veureu que anem enrera

En contes d'anà endavant.

Deixem a un lloch l'amor propi,

Y siguem despreocupats,

Y veurem cosas de aquellas

Que no fan sigle il·lustrat.

Per exemple aixó de toros,

Já que 's veu qu' es repugnant

Als ulls d'aquellas personas

De que s'en fa un poch de cas:

¿Perque s'hi dona importancia?

Vaja contestin, veyam:

¿Hi ha alguna nació avansada,

Algun regne aixis com cal,

Que dongui importancia a cosas

Que no 'n poden tenir cap?

¿Creuen moralisador,

Devant de un poble il·lustrat,

(Ó que al menys de tal s'aprecia)

Atrosment véurer lluytar

Los homes junt ab las fieras?

Já quin temps hem arribat!

¿Sembla imposible, senyors!

A fé de mon se 'm fa estrany,

Que simpatisi lo poble

Ab barbaritats tant grans

Ab espectacles tant tristos,

Ab cosas que fan plorar!

¿Qué té d'estrany que 'ls de fora

Nos tinguin per ignorants?

¿Que 'ns califiquin de barbaros,

En eix punt, es d'estranyar?

Si bé tenim moltes cosas

Dificilas d'arreglar,

Ne tenim d'altras en cambi

Que están en las nostras mans

Y no obstant no ho fem així:

¿Qué mereix lo que tal fa?

Deixemo córrer que ara,

Me 'n aniria a parar

De l'habana a la Bordeta,

Y aixó qu' es un poch distant.

Despreocupemnos, senyors,

Mirem las cosas pel clar,

Posemnos las mans al pit

Y confessem que fem mal.

Vostés me dirán: au maco!

Arreglaho tú, xarlatan;

Més jo contestaré:—sól

Es difícil, mes veurán,

Que 's posi tothom d'acort

Ab un concell que 'ls vull dar,

Si es que per dar concells

Estich prou autorisat.

Donchs escoltin, seré breu,

Mortífiquintse un instant:

Se sap que vé una quadrilla,

Que ningú 'n vulgui parlar:

Posan cartells pels cantons,

Tothom qu' hi passi de llarch:

Despatxan ja las entradas,

Re d'anarne a comprar cap:

Per un puntillo l'empresa

Obra las portas de franch,

Menos, alló ni una mosca!

Que vejín que ni no donat,

Ne vol disfrutar lo públich

D'espectacles inmorals:

Vostés veurán com s'entornan

Per allá ahont van arribar,

Y s'en van a Andalucía

Dient mal de 'ls catalans.

Al saberho 'ls estranjers,

Quedarán tots admirats,

Al saber que Barcelona

Ha fet un punt tant salat,

Y al véurer que 'l nom que 'ns dem

D'intel·ligens é il·lustrats,

Es cert com la llum del sol,

Que ha passat a ser real;

Tal vegada ab cortesia

Y ab tota formalitat,

Se 'ns treguin la gorra y diguin:

L'Espanya va progressant,

L'África ja no comensa

Allá ahont diguerem...

Avuy l'Espanya 'ns iguala

Y has pot passar devant!

Y nosaltres orgullosos

Tot venint a pas per pas,

Compondrem lo que mes facil

Nos signia a tots de arreglar:

Per comensar, fora TOROS.

Depres Deu ajudarà!

EMILIO COCA Y COLLADO.

31 Maix 1868.

ARTICLE FANTÀSTICH.

Chaque mot eut toujours deux visages divers.

Boileau.

Ahir me vaig ficar al llit ab una molt extranya mania—si es que, bi puga haber mania alguna, que no sia estranya—decidit a fer la barbaritat de escriure per un publich que may ningú ha pogut sapiguer qui

es—y que jo tampoch may ho he pogut saber—per mes que vostes vegin que á n' ell me dirigeixo.

Un amich meu qu' un dia volia saber qui era 'l publich, va escriurli una carta molt atenta, y per mes que va fersela assegurar en l' administració de correus, no solsament no va tenir contesta alguna, sino que ni tant sols li varen donar lo sobre que devian, en cambi del rebut que li costava 47 quartos. Això me ha fet pensar que lo publich es alguna cosa molt respectabla, quan se li permet que violi impunement lo que hi da de mes. sagrat, qu' es la publica correspondencia.

De manera que despres de saber aquest cas, no he pogut menys, que riurermen sempre que en algun periòdich he vist alguna queixa motivada per la perduda de periòdichs etc., etc., que en alguna administració de correus se hagués experimentat; ¿que molt, m' he dit, que faltin los empleats del publich, si lo publich comensa pera donarli l' exemple? ¿qu' es lo que fa la mona sino imitar las acciones de lo seu amo? Bè es veritat qu' aquest li dona de tant en tant alguna qu' altra garrotada; pero no ho es menys que seria ben trist que los empleats de correus y tots los que no corren massa drets, se haguesin de tractar com á la mona.

Mes anem al cas, que com deya al comensar lo article vaig ficarme al lit ab ganas de ser vist y de ser sentit per lo publich,—y una gran idea, que tenia embargat lo meu enteniment, me privava de que pogués ordenar las notas recullidas y de que pogués escriur sobre algun assumpto digne y agradable de tanta illustració com diuhen que lo publich poseeix.

Despres de meditar molt y de ferme observacions secretas y de burlarme de mi mateix per tal ridícula, tant va arribar á assecarsem la boca que vaig haver de donar ordre á lo meu criat de que 'm portés un vas d' aigua, y despres de assaborirlo y de entregarme de nou á los brassos de la meditació, aquesta va ferho tant bè que 'm va traspasar als de Morfeo y un cop en ells, no vaig tardar en tenir lo somni mes terrible que puga existir entre 'ls terribles somnis.

Somniava que 'm trobava en una gran cambra, y que allí reunidas en concell se trobavan també las facultats totas de lo meu individu. No's tractava de res menys que de si jo devia ó no escriur per lo publich.

Jo que sò un jove,—que sempre volem serho,—que tinc la desgracia de que 'l jefe del meu cap sia la passió mes diabólica que pugui haberhi entre las diabólicas passions, vaig també tenir la desgracia de veurer que en lo somni ella també presidía y disposava á son arbitri. Aquesta passió era lo amor propi, y quan obría la boca, no cal pas que las altras facultats diguessin aquesta boca es meva, perquè ¡ay pobretas si l' arriban á contradir! De algunas altras cambras me fa recordansa aquesta que sominava y que venia representada per los organs de lo meu cerebro, celebro ó cervell, que may he pogut saber de cert quin era de aquestos tres noms lo veritable. En ella res de bo veyam de tanta fosquetat com hi havia, que no feya cap falta la llum, ans era tingut per criminal aquell que sols hagués pretengut illuminarla.

Seria á bon segur per economia, pero ¿no vos sembla lectors meus aquesta una mal entesa economia, quan las mes altas facultats gastavan lo superfluo, quan la alimentivitat no podia respirar de ufansa y en fi quan la adquisitivitat era poderosísima de rica? Gran quietut reiná tant prompte com la campaneta batent va anunciar que anava á ser exposada per la facultat anomenada percepció á la cambra tota, la proposició que havia de passar á ser discutida. Va llegirse aqueixa ab veu clara y sonora y venia firmada per las facultats mes inmorals y retrógradas, que hi havia en la cambra. De prompte y com feridas per lo llam, demanaren la paraula totas las facultats intelectuals, riquíssimas en coneixements, pero molt pobras en forsa bruta, en termes que quasi no podian sostenirse de flacas y tísicas que eran á forsa de ser hostigadas y perseguidas. Ellas constituían allí la verdadera oposició. Allí haurian vostés sentit discursos brillants, allí haurian admirat la lógica de la Causali-

tat, demostrant lo pernicios y degradant que seria per son autor lo article que 's proposava escriur per la Barretina: allí haurian reconegut la comparació fent gala de las figuras poéticas y establint relaciones continuament, donant á coneixer la ineptitud de son autor un cop posat devant de la pleyade de brillants y jovencels escriptors: allí haurian sentit també com la penetració preveyent lo que seria la obra, donava á coneixer que no devia son autor arriscarse á donarla á llum pública, pues de eixa manera evitaria lo ridicol que sobre ell recauria si no obrava son concell. Plorar haurian fet al cor mes dur qu' una penya, tantas exclamacions y tanta filosofia, si la amarganta sátira usada per la xistositat no l' hagués fet mitj riurer presentantli la ridiculesa de un autor dolent, que sols un massa amor á las sevas obras, un massa aprechi d' ell mateix pot enganyosament conduirlo á creurer fer un bè donantlas á la pública llum. Y si ara vostés á tot lo que van imaginantse, hi donan lo corresponent colorit, lo tò que las diversas situaciones requereixen, la armonia y lo bon ordre en la exposició; tindran si ho ajudan de un gran llenguatge, de una gran memoria y de una no mes petita reminiscencia, pintat en lo magí un quadro veridich de lo que en lo meu cap fins allavors, havia vingut realisantse. Gran tropell de crits que atabalavan lo meu ánimo, van anunciarme que no tindria altre recurs que publicar lo meu article.

Molt despres vaig reconeixer lo que havia somniat y lo convenient que deuria ser que lo publich de la Barretina n' hagués esment, que si bè res de nou pot ensenyarli podrá tal volta donarli una estona de distracció y potser fins podrá recordarli algun cas historich y veridich, que somnis hi ha que semblan veritats.

Acabo aquest article lector meu, dient que jo tinc un mal, qu' es una verdadera desgracia la de somniar moltíssim y la de serme los somnis molt pesats, mes si á tu te agradan y jo arribo á saberho, no deixaré de veurer aigua molt sovint un punt menys qu' ans d' anarmen al jas, ni privaré un cop senthi, de que pesin las mevas mans sobre mon pit, com pesa sobre la conciencia lo recort de alguna falta comesa, á truec de que tinga lloch de somniar molt y 'aixis poguer escullir lo que mes pugui agradarte y distreure 't de tants motius de tristesa com te rodejan en aqueixa trista vida.

VALLFOGONA.

TEATRES.

CAMPS ELISEOS.—A LA LLUNA DE VALENCIA.

Poca cosa es la comedia que 'ns ocupa, y tant poca cosa, que al través d' ella ni un sol instant hi veyem brillar lo geni dramatch. Sols s' hi veu, y seriam injustos si no li reconeguessim, un poch d' estudi, algun coneixement del teatro, y molta forsa de voluntat per part del autor.

Això 'ns explica l' abundancia de xistes fills mes aviat de las ganas de fer riurer que de la expanciat y de la xispa, tals com aquell de trobar á dintre d' un peix gros un altre peix que fumava ab una pipa plena de tabaco: això 'ns explica la poca inventiva que poguerem de cubrir en los tipos, puig lo que tant bè representá lo senyor Clucellas nos recordá bastant lo jove del Mosquit d' arbre, y també una mica lo de la Pabilla del Vallés. Lo Ball de bastons que parla parpissot, ens va fer molt poca gracia per mes que fes riurer á algun espectador.

Lo tipo del senyor Fontova, no es tal tipo: es sencillament un home que diu cosas, pero que no retrata la concepció del senyor Campmany. ¿De part de qui está la culpa? Del senyor Fontova no, porque es un excelent artista y sab compendrer perfectament quants papers representa. La culpa la té l' autor que ha sabut concebir un personatge, pero que al estamparlo á ne 'l paper s' ha estrellat. Creyem que d' aquell tipo se n' hauria pogut treurer gran partit. Los demes, no ofereixen res de particular, puig tots plegats no van mes allá de la vulgaritat. A pesar de això la senyora Soler y 'l senyor Puiguriquer, estigueren á bastanta altura. Efectes dramatchs n' hi varem notar algun d' original, mes també n' hi varem trobar molts completament recalcats—no diem plagiat—en una comedia estrenada fa poch, circunstancia eixa última, que posa la copia mes de manifest.

Lo que 'ns va fer mes mal efecte, fou la falta de fondo que 's descubreix en la comedia. Això de creurer que lo teatro es un lloch ahont sols s' hi va á passar lo temps, es una errada que convé desvaneixer. Lo teatro es la escola de las bonas costums y tot quan se separi d' aqueixa que anomenarem veritat, per no dirne axioma, mereix censura y res mes que censura.—Z. de V.

TRAMPAS.

Mientras tant que en l' Odeon
s' hi sol doná un espectáculo,
en que don Fructuos Canonje
ó mister Hume ó be un altre,
ens proban evidentment
qu' existeixen los miracles;
se senten timbals com tocan:
trampas, trampas, tot son trampas.

En tant que un senyor molt rich
no's veu l' hora de fe 'l grande,
de comprar cotxe y cavalls,
y de guarnirse la sala
ab alfombras y sillons,
y sofás molt richs y aranyas;
se senten timbals com tocan:
trampas, trampas, tot son trampas.

Mientras tant que una senyora
presenta sa hermosa cara
perque 'l publich li contempli
com duas rosas, las gal'as:
mentres tant que fa molt bulto
perque va molt estufada,
se sent timbals com tocan:
trampas, trampas, tot son trampas.

Ja podeu toca y tocar,
ja podeu tocar, timbalas,
que per mes que repiqueu,
sempre 'l mon será una guassa,
en que hi campará qui pugui
fassi ó no fassi pilladas;
ja podeu tocá y tocar:
trampas, trampas, tot son trampas.

ANTONET SERRA.

Solució á la xarada del numero passat.

Lo teu tot bé s' endevina:
Sols vol un poch de rumia.
¿Vols saberho? Donchs ja va:
Lo teu tot es *Pa-pa-ri-na*.

XARADA.

Com ho es *tercera y prima*,
la *primera* es animal,
son vocals *primera y quarta*,
la *segona* es consonant,
tersa y quarta es un politich
impolitich y bestial.
Un, dos, tres se mostra incrédul,
pertanyen al castellá
dos ab *prima* y dobla *tersa*.
Lo tot se pot encertar:
es lo nom d' un cos *científich*
que parla molt y res fa,
y es també 'l nom d' un periòdich
que l' infelis va abortar.

UN OBRER.

GEROGLÍFICH.

VARIETAT

Las soluciones se donarán en lo número de disapte.

Correspondencia de La Barretina.

M. B. Barcelona. Llegueixi 'l número. R. M. de la R. La seva letrilla ben correjida ja podrá anar. M. S. La Bisbal. La poesia es millor que la primera, pero tampoch la puch publicar. Enviem la solució de la xarada, que la publiquem. M. A. y M. Sabadell. Entesos. J. C. Id. Lo mateix. P. F. Barcelona. Que amigos tienes Benito... L. M. Id. Vosté al menos m' agrada porque es razonable. Tot ho publicare. P. Id. No puch. L. S. y P. Id. Veurem lo seu article. P. M. y M. Tot ho publicare. P. C. Barcelona. Enterat. M. G. y V. Id. Si senyor L. de M. No li puch contestar res porque lo seu article es molt delicat y s' ha de llegir ab molta atenció. Llegueixi 'l número que vé. L. B. M' ha de enviar la solució. F. B. y V. Ab molt gust. F. T. y B. Lo mateix. J. S. Publicaré la poesia un poch corregida. L. M. Publicaré algun cantar. F. S. y de D. No li puch complaure. J. R. V. Ja ho crech home, ab molt gust. A. B. y I. Si senyor L. y E. Ja saben que las columnas del periòdich estant sempre á la disposició de vostés. A. S. V. Publicaré alguna cosa. J. M. A. Enterat. F. Li. Corregida podrá anar. A. V. Girona. Demanilas al seu germá. I. de la R. Home, també entre poch y massa. Creguim: no fassi versos. E. V. M. Per mica que pugui publicaré la seva oriental. J. S. Publicaré alguna cosa. F. M. P. Dissapte sens falta y ab molt gust. G. C. B. Avuy no ha pogut ser, pero dissapte sí.—A. S.

DIRECTOR ÚNICH: D. ANTON SERRA.

Editor responsable: D. FRANCISCO ALFONSO.

Barcelona.—Imp. de Jaume Jeps, carrer de Petritxol, 14.—1888.

